

**Statistikdokumentation for
Sociale ressourcer 2017**

1 Indledning

Formålet med statistikken er at belyse de ressourcer, (kapacitet, belægning, organisation mv.), som kommuner har til rådighed i sociale tilbud mv. inden for omsorg af ældre og voksne samt særlige udsatte børn og unge. Derudover belyser statistikken de sociale og sundhedsmæssige serviceydelser, der administreres af kommunerne. Ydelserne dækker fx ældreomsorg, tandpleje for børn og unge samt særlige tilbud til børn og unge. Ressourceopgørelsen omfatter såvel offentligt som privat ejede sociale tilbud. Den sociale ressourceopgørelse er opgjort siden 1972, men p.g.a. lovændringer og brugerønsker er indholdet i opgørelserne ændret over tid.

2 Indhold

Statistikken Sociale ressourcer er en årlig opgørelse af den kommunale service inden for omsorg for ældre og voksne samt særlige udsatte børn og unge. Oplysningerne opgøres for hele landet samt på kommuneniveau.

2.1 Indholdsbeskrivelse

Statistikken sociale ressourcer er en spørgeskemaundersøgelse af kommuners sociale ressourcer for børn og unge, voksne og ældre. Undersøgelsen består af otte spørgeskemaer, der dækker følgende områder:

- Særlige daginstitutioner og klubber
- Pleje- ældreboliger, dagcentre mv.
- Privat hjælper, tilskud til hjælp mv. og madservice
- Integreerede ordninger mv.
- Tandpleje
- Plejefamilier mv., døgnplejehjem, hjemmetræning og ledsageordninger
- Plejefamilier - Tilsynskommuner
- Plejevederlag mv. til pasning af døende

Præcist hvad der bliver spurgt til på hvert enkelt område kan ses på [oplysningssiden](#), hvor en komplet oversigt over aktive blanketter findes.

2.2 Grupperinger og klassifikationer

Alle data i blanketterne opdeles geografisk på kommuner.

Blanketten **særlige daginstitutioner og klubber** opdeles derudover på heltids- og deltidsbørn samt på et års aldersintervaller.

Blanketten **pleje- ældreboliger, dagsentre mv.** opdeler antal pladser og antal indskrevne efter boligtype. Der inddeles i følgende boligtyper:

- Plejehjemsboliger
- Beskyttede boliger
- Pleje- og ældre boliger
- Almene ældre boliger
- Fripnejeboliger

Derudover inddeles antal pladser efter pladstype i boliger i permanente boliger, boliger til midlertidig ophold/aflastning samt boliger i skærmet enhed for demente. Antal indskreven grupperes endvidere i aldersgrupper.

Blanketten **Tandpleje** opdeles i:

- Tandpleje ved kommunale klinikker
- Tandpleje hos praktiserende tandlæger
- Ortodonti for 15 årlige

Endvidere er kommunal tandpleje og tandpleje hos praktiserende tandlæge opdelt i aldersgrupper.

Blanketten **plejefamilier mv., døgnplejehjem, hjemmetræning og ledsageordninger** opdeles plejefamilier i konkret godkendte plejefamilier, konkret godkendte kommunale plejefamilier og netværksplejefamilier. Hjemmetræning af børn og unge opdeles i et års aldersintervaller. Ledsageordninger for personer med nedsat funktionsevne opdeles i aldersintervaller.

I blanketten **plejevederlag mv. til pasning af døende** opdeles plejevederlag i længde på plejeforholdet samt aldersintervaller. Anden hjælp opdeles i aldersintervaller.

2.3 Sektordækning

Statistikken dækker den kommunale sektor.

2.4 Begreber og definitioner

Indskreven: En indskreven person er en person, der fx bor i en pleje- eller ældrebolig mv., benytter et andet tilbud eller modtager en af de øvrige ydelser i statistikken.

Pladser: Pladser er et udtryk for de ressourcer, som kommuner har til rådighed i sociale tilbud.

Tilbud: Et tilbud er en social institution, hvor der udbydes sociale ydelser. Dette kan fx være et plejehjem, en pleje- og ældrebolig mv. eller en særlig daginstitution/klub.

2.5 Enheder

Enhederne er personer, som anvender eller modtager forskellige sociale ydelser, pladser, der er til rådighed i de sociale tilbud eller antal udbydere af en service.

2.6 Population

Populationen er kommuner og individuelle sociale tilbud (offentlige og private), der leverer ydelser efter § 32 og § 36 i lov om social service.

2.7 Geografisk dækning

Statistikken dækker hele Danmark.

2.8 Tidsperiode

Tabellerne RESPO1 Pladser på ældreområdet og RESIO1 Indskrevne i pleje- og ældreboliger dækker tidsperioden 2007 og frem. Tabellerne RESMAD Personer visiteret til madservice og RESSBU Særlige dagtilbud og klubber dækker tidsperioden 2008 og frem.

2.9 Basisperiode

Ikke relevant for denne statistik.

2.10 Måleenhed

Måleenheden er personer, som anvender eller modtager forskellige sociale ydelser, pladser der er til rådighed i de sociale tilbud eller udbydere af en service.

2.11 Referencetid

Opgørelsestidspunktet er for de fleste oplysninger uge 17 i 2017. Hvis forholdene - fx belægningen - varierer i løbet af ugen foretages opgørelsen midt i ugen. I enkelte tilfælde opgøres aktiviteten for hele det forudgående kalenderår. Dette gælder for plejevederlag og anden hjælp til pasning af døende.

2.12 Hyppighed

Statistikken udkommer årligt.

2.13 Indsamlingshjemmel og EU regulering

Der er hjemmel til at indhente oplysninger i medfør af Lov om Danmarks Statistik § 6 og 8. Statistikken er ikke baseret på EU-regulering.

2.14 Indberetningsbyrde

Indberetningsbyrden er ikke beregnet for denne statistik. Byrden er søgt reduceret ved at anvende stamdata mv. fra Tilbudsportalen, et register over alle sociale tilbud i Danmark.

2.15 Øvrige oplysninger

Øvrige oplysninger kan findes på statistikens [Emneside](#) og [oplysningsside](#) eller fås ved henvendelse til Danmarks Statistik.

3 Statistisk behandling

Data indsamles en gang om året fra kommuner og sociale tilbud via otte spørgeskemaer. Data fejlsøges mod tidligere indsamlede data og tjekkes for store udsving i forhold til tidligere år. Endvidere tjekkes for logiske sammenhænge i data og valideres mod lovgivningen på området. Der foretages enkelte imputeringer for manglende observationer på aldersgrupper, hvor kommunen kun har indberettet totaltal.

3.1 Kilder

Oplysningerne indsamles via blanketter, der udsendes til kommuner og sociale tilbud mv. Oplysninger om sociale tilbud hentes fra Tilbudsportalen, som er et register over alle private og offentlige tilbud i Danmark. Undersøgelsen består af otte spørgeskemaer, der dækker følgende områder:

- Særlige daginstitutioner og klubber
- Pleje- ældreboliger, dagcentre mv.
- Privat hjælper, tilskud til hjælp mv. og madservice
- Integreerede ordninger mv.
- Tandpleje
- Plejefamilier mv., døgnplejehjem, hjemmetræning og ledsageordninger
- Plejefamilier - Tilsynskommuner
- Plejevederlag mv. til pasning af døende

Præcist hvad der bliver spurgt til på hvert enkelt område kan ses på [oplysningssiden](#), hvor en komplet oversigt over aktive blanketter findes.

3.2 Indsamlingshyppighed

Data indsamles Årligt.

3.3 Indsamlingsmetode

Data indsamles ved hjælp af elektroniske spørgeskemaer på <http://www.virk.dk>. Indholdet i disse spørgeskemaer kan ses på [oplysningssiden](#) for sociale ressourcer.

3.4 Datavalidering

De indberettede data sammenholdes med tidligere år og det undersøges, om der er store udsving i data i forhold til de tidligere år. Derudover tjekkes der for logiske sammenhænge i data. En indberetter kan fx have registreret en bestemt ydelse uden at der samtidig er en modtager eller leverandør af ydelsen. Et eksempel kan være, at der er registreret et antal personer, som er visiteret til madservice fra privat leverandør, men at der ikke er registreret private leverandører af madservice. En kommunes indberetning, som ligger stabilt over år, vil ikke blive undersøgt nærmere og det vil ikke være muligt at opdage, hvis der er fejl.

Ved fejlsøgning af pladser i pleje- og ældreboliger samt indskrevne i pleje- og ældreboliger undersøges det, om der er større uoverensstemmelser mellem antal pladser og indskrevne. Ved indberetning af antal pladser men manglende indberetning af antal indskrevne beboere sættes antal beboere i visse tilfælde til antal pladser. I enkelte tilfælde, hvis data er vanskelige at fremskaffe, sættes værdien til sidste års indberetning. I nogle tilfælde er det ikke muligt for kommunerne at aldersopdele antal beboere. I disse tilfælde fordeles beboerne på aldersgrupper ud fra gennemsnittet på landsplan eller sidste års aldersopdeling. Disse rettelse sker efter aftale med kommunerne.

Det undersøges endvidere, om de indberettede data er logisk konsistente med gældende lovgivning. Et eksempel kunne være at antallet af plejehjemspladser stiger, selvom boformen udfases og erstattes af andre typer af ældreboliger.

Efter gennemgang af data kontaktes en lang række kommuner for at få opklaret, om data er korrekte og for at få rettet data, hvis der er tale om fejl. Ved konstatering af fejl, der går længere tilbage end ét år, er praksis at rette data tre år tilbage, hvis det er muligt at skaffe data tilbage i tid. Det sker, at nogle kommuner ændrer registreringspraksis eller opdager, at tidligere indberetninger har været fejlagtige. Endvidere kan systemskift i kommunerne medføre ændringer i de indberettede data. Dette kan give udsving i nogle kommuners tidsserier.

Hvis det i forbindelse med fejlsøgningsarbejdet fremgår, at der er forståelsesproblemer med nogle af spørgsmålene i blanketterne, bliver blanketterne tilrettet det efterfølgende år. Der vil her være specielt fokus på nye variable, som ikke er blevet indberettet tidligere.

3.5 Databehandling

Data fra alle blanketter, som er indberettet fra kommuner og sociale tilbud fejlsøges og valideres. Ved konstatering af store udsving i data i forhold til tidligere år, ved inkonsistens i data eller i forhold til lovgivningen på området, kontaktes kommunen. Hvis der er tale om fejl rettes fejlene. Hvis det ikke er muligt at fremskaffe korrekte data aftales det i enkelte tilfælde med kommunen, at værdien sættes til sidste års indberetning. Hvis det ikke er muligt for en kommune at indberette data fordelt på aldersgrupper imputerer Danmarks Statistik efter aftale med kommunen data for aldersfordelingen ud fra aldersfordelingen på landsplan eller sidste års aldersfordeling.

3.6 Korrektion

Der foretages ikke korrektioner af data, udover hvad der allerede er beskrevet under Datavalidering og Databehandling.

4 Relevans

Statistikken anvendes primært af ministerier og styrelser mv. som grundlag for opgørelser og planlægning af kapacitet og belægningen inden for det sociale område. Statistikken tilrettelægges i tæt samarbejde med de centrale brugere, hvilket gør at statistikken løbende rettes til så brugernes behov mødes.

4.1 Brugerbehov

De mest almindelige brugere er ministerier, styrelser, kommuner, regioner, kommunale organisationer, fagforeninger, interesseorganisationer, konsulentfirmaer, private virksomheder, forskere og studerende. Statistikken anvendes til vurdering af sociale forhold, planlægning, analyse, redegørelser, forskning, offentlig debat samt lovforberedelse.

4.2 Brugertilfredshed

Der afholdes hvert år et møde, hvor de centrale brugere af statistikken inviteres. Mødets indhold er primært ændringer til statistikken, men også brugertilfredshed med statistikken og eventuelle ønsker til ændringer i den service statistikkontoret leverer til brugerne af statistikken.

4.3 Fuldstændighed af data

Statistikken er en total opgørelse baseret på indberetninger fra samtlige kommuner.

5 Præcision og pålidelighed

Statistikken er en total opgørelse baseret på indberetninger fra samtlige kommuner. Indberetningerne kan i nogle tilfælde være upræcise eller svinge over år, fordi kommunerne har vanskeligt ved at trække data fra deres systemer eller ændrer registreringspraksis. Anden usikkerhed i data kan skyldes, at kommunerne er usikre på hvordan forskellige typer af tilbud skal opgøres eller at de benytter forskellige registreringsprincipper.

5.1 Samlet præcision

Statistikken er en total opgørelse baseret på indberetninger fra samtlige kommuner og alle udsendte blanketter kommer ind. I enkelte tilfælde aftales det med indberetterne at genbruge tallene fra året før. Indberetningerne kan i nogle tilfælde være upræcise, fordi kommunerne har vanskeligt ved at trække de rigtige data ud af deres systemer. Det sker endvidere, at nogle kommuner ændrer registreringspraksis i deres indberetning til Danmarks Statistik eller opdager, at tidligere indberetninger har været fejlagtige. Endvidere kan systemskift i kommunerne medføre ændringer i de indberettede data. Dette kan give udsving i tidsserierne for nogle kommuner.

5.2 Stikprøveusikkerhed

Statistikken er en total opgørelse baseret på indberetninger fra samtlige kommuner. Der er derfor ingen stikprøveusikkerhed.

5.3 Anden usikkerhed

Der kan være tale om målefejl i enkelte kommuner, som systematisk laver den samme fejl år efter år, og derfor ikke opdages af Danmarks Statistik. Kommunerne kan lave en over eller underindberetning på visse parametre, da de kan være i tvivl om hvordan de skal opgøre forskellige typer af tilbud eller ydelser. Det er dog ikke muligt at sige, om der er tale om en konsekvent under eller overindberetning. Kommunerne anvender ikke i altid samme registreringsprincipper og -former, hvilket medfører en vis usikkerhed ved sammenligninger mellem kommuner. Fra Tilbudsportalen modtages oversigt over tilbud efter § 32 og § 36 i serviceloven til opgørelse af særlige daginstitution og klubber. Dette udtræk kan være forbundet med en vis usikkerhed, da tilbud kan være oprettet med forkert paragrafgrundlag.

5.4 Kvalitetsstyring

Danmarks Statistik følger anbefalinger vedrørende organisering og styring af kvalitet, der er givet i Adfærdskodeks for europæiske statistikker (Code of Practice, CoP) og den tilhørende implementeringsmodel Quality Assurance Framework (QAF). Læs mere om disse på [Adfærdskodeks for europæiske statistikker](#). Der er etableret en arbejdsgruppe for kvalitet og en central kvalitetssikringsfunktion, der løbende gennemfører tjek af produkter og processer.

5.5 Kvalitetssikring

Danmarks Statistik følger principperne i Adfærdskodeks for europæiske statistikker (Code of Practice, CoP) og bruger den tilhørende implementeringsmodel Quality Assurance Framework (QAF) ved implementeringen af disse principper. Dette indebærer løbende decentrale og centrale tjek af produkter og processer på baggrund af dokumentation, der følger internationale standarder. Den centrale kvalitetssikringsfunktion rapporterer til arbejdsgruppen for Kvalitet. Rapporteringen indeholder blandt andet forslag til forbedringer, som vurderes, besluttet og implementeres.

5.6 Kvalitetsvurdering

Danmarks Statistik forsøger at forbedre kvaliteten af de indberettede data ved at kontakte de kommuner, der indberetter data med store udsving i forhold til tidligere år. Derudover er opmærksomheden i fejlsøgningen især rettet mod spørgsmål, hvor kommunerne erfaringsmæssigt har svært ved at opgøre præcise tal. Der kan være enkelte kommuner, som indberetter forkerte data, men hvor fejlen er vanskelig at opdage. Dette er tilfældet, hvis indberetningen ikke viser større udsving over tid og hvis indberetning vurderes til at være realistisk når niveauet sammenholdes med andre lignende kommuner. Det sker endvidere, at nogle kommuner ændrer registreringspraksis i deres indberetning til Danmarks Statistik eller opdager, at tidligere indberetninger har været fejlagtige. Endvidere kan systemskift i kommunerne medføre ændringer i de indberettede data. Dette kan for enkelte kommuner give udsving i tidsserierne. Der er begrænsede muligheder for at kontrollere datakvaliteten af de indberettede data, hvis data er godkendt af de enkelte kommuner.

De individuelle tilbud har typisk ingen problemer med at opgøre antallet af indskrevne. Danmarks Statistik er dog afhængig af, at det udtræk, der modtages fra Tilbudsportalen omfatter alle tilbud, som har indskrevne børn og unge efter de relevante paragraffer. Problemet ligger typisk i at sikre, at alle de relevante tilbud er med i tællingen.

5.7 Revisionspolitik

Danmarks Statistik foretager revisioner i offentliggjorte tal i overensstemmelse med [Danmarks Statistiks revisionspolitik](#). De fælles procedurer og principper i revisionspolitikken er for nogle statistikker suppleret med en specifik revisionspraksis.

5.8 Praksis for revisioner

Eventuelle revisioner af data fra tidligere år bliver indført i statistikbanken, ved den årlige opdatering af data i statistikbanksmatricerne. Praksis er, at rette data op til tre år tilbage i tiden, hvis det er muligt at skaffe tidligere data.

6 Aktualitet og punktlighed

Statistikken vedrørende 2018 forventes at blive offentliggjort ultimo 2018. Statistikken publiceres normalt uden forsinkelser i forhold til det annoncerede tidspunkt i udgivelseskalenderen.

6.1 Udgivelsestid for foreløbige og endelige tal

Statistikken for 2017 er offentliggjort ca. 11 måneder efter indsamlingssugen i uge 17. Offentliggørelsestidspunktet for statistikken vedrørende 2018 forventes at blive fremrykket, så statistikken offentliggøres ultimo 2018. Der offentliggøres kun endelige tal.

6.2 Publikationspunktlighed

Statistikken publiceres normalt uden forsinkelse i forhold til det annoncerede udgivelsestidspunkt i udgivelseskalenderen.

7 Sammenlignelighed

Den sociale ressourceopgørelse er opgjort siden 1972. Grundet årlige ændringer er der dog meget lille sammenfald mellem tællingen i 1972 og den nuværende. Indholdet i statistikken er løbende blevet ændret pga. lovændringer eller ønsker til ændringer fra brugerne. Yderligere var der, på grund af kommunalreformen, et databrud mellem 2006 og 2007.

7.1 International sammenlignelighed

Der kan findes lignende statistik i andre lande. Statistikkerne vil dog ikke være direkte sammenlignelige med den sociale ressourceopgørelse, da ydelser og tilbud i denne opgørelse er defineret i henhold til paragraffer i serviceloven. Statistikken er ikke baseret på en EU-forordning.

7.2 Sammenlignelighed over tid

Indholdet i den sociale ressourceopgørelse er ændret over tid. Lovændringer har betydet at indholdet i de forskellige blanketter løbende er tilrettet det nye lovgrundlag. Samtidig har ønsker fra brugerne medført ændringer til indholdet i blanketterne. Dette har medført databrud i statistikken, hvor serier i statistikbanken er tilrettet ændringer i variable, hvis det har været muligt eller serier er blevet afsluttet og erstattet af nye. Områder, som tidligere indgik i den sociale ressourceopgørelse er endvidere udgået af statistikken, da disse er overgået til forskellige dokumentationsprojekter, hvor data nu indsamles på individniveau i stedet for aggregerede data fra de enkelte kommuner. Eksempler på områder, som tidligere var end del af den sociale ressourceopgørelse, men er overgået til dokumentationsprojekter er ældreområdet, handicapområdet, kvindekrisecentre mm. På grund af kommunalreformen er der databrud mellem 2006 og 2007.

7.3 Sammenhæng med anden statistik

Der findes ikke umiddelbart sammenlignelige opgørelser.

7.4 Intern konsistens

Der er intern konsistens i datasættet.

8 Tilgængelighed

Statistikken offentliggøres årligt i [Nyt fra Danmarks Statistik](#). I Statistikbanken offentliggøres tal for pladser på ældreområdet i [RESPO1](#), indskrevne i pleje- og ældreboliger i [RESIO1](#), personer visiteret til madservice i [RESMAD](#) samt særlige dagtilbud og klubber samt døgninstitutioner for børn og unge i [RESSBU](#). Alle indsamlede data offentliggøres endnu ikke i statistikbanken. Yderligere tabeller forventes at blive lagt i Statistikbanken i løbet af 2018. Derudover indgår tallene i publikationen [Statistikks Tiårsoversigt](#). Se mere på oplysningssiden for [sociale ressourcer](#).

8.1 Udgivelseskalender

Udgivelsestidspunktet fremgår af udgivelseskalenderen. Datoen bekræftes i ugerne forinden.

8.2 Udgivelseskalender - adgang

Udgivelseskalenderen kan findes på følgende link: [Udgivelseskalender](#).

8.3 Udgivelsespolitik - brugeroplysning

Statistikker offentliggøres altid kl. 08:00 på dagen, der er annonceret i udgivelseskalender. Ingen uden for Danmarks Statistik ser statistikken før offentliggørelsestidspunktet.

8.4 NYT/Pressemeddelelse

Statistikken offentliggøres årligt i [Nyt fra Danmarks Statistik](#) om pleje- og ældreboliger.

8.5 Publikationer

Statistikken indgår i [Statistikks Tiårsoversigt](#).

8.6 Statistikbanken

Følgende tabeller offentliggøres i Statistikbanken under emnerne:

[Sociale ydelser til ældre:](#)

- [RESIO1](#): Indskrevne i pleje- og ældreboliger efter område, alder, foranstaltningsart og tid
- [RESP01](#): Pladser på ældreområdet efter område, foranstaltningsart, pladstype og tid
- [RESMAD](#): Personer visiteret til madservice efter område, madservice og tid

[Udsatte børn og unge:](#)

- [RESSBU](#): Særlige dagtilbud samt døgninstitutioner for børn og unge efter område, indskrevne, klienttype, alder og tid

8.7 Adgang til mikrodata

Data indsamles som summariske data på kommuneniveau. Der er derfor ingen mikrodata på personniveau.

8.8 Anden tilgængelighed

Alle indsamlede data offentliggøres endnu ikke i statistikbanken. Yderligere tabeller forventes at blive lagt i Statistikbanken i løbet af 2018.

8.9 Diskretioneringspolitik

Statistikken følger Danmarks Statistiks generelle [datafortrolighedspolitik](#).

8.10 Diskretionering og databehandling

Generelt er der ikke behov for diskretionering i de sociale ressourcestatistikker, da data indsamles i summarisk form.

8.11 Reference til metodedokumenter

Der findes ingen separate metodebeskrivelser for denne statistik.

8.12 Dokumentation af kvalitetssikring

Resultater fra vurdering af beskrivelse af produkter og udvalgte processer foreligger i detaljeret form for hver statistik samt summarisk i rapporter til arbejdsgruppen for kvalitet.

9 Administrative oplysninger

Administrativt er statistikken placeret i kontoret Privatøkonomi og Velfærd. Den statistikansvarlige er Birgitte Lundstrøm, tlf. 39 17 34 01, e-mail: bls@dst.dk

9.1 Organisation

Danmarks Statistik

9.2 Kontor, afdeling

Privatøkonomi og Velfærd, Personstatistik

9.3 Kontaktpersonens navn

Birgitte Lundstrøm

9.4 Kontaktpersonens funktion

Statistikansvarlig

9.5 Adresse

Sejrøgade 11, 2100 København Ø

9.6 E-mailadresse

bls@dst.dk

9.7 Telefonnummer

39 17 34 01

9.8 Faxnummer

39 17 39 99